

խատուութիւն մը ըրած է, զոր նորին Սրբազ-
նութիւնն կամ մասնաւոր կերպով կը վճարէ և
կամ ելեւմտական հոգաբարձութեան կը հրա-
մայէ որ իրեն համար վճարեն Մեծ. փոխա-
տուին, ինչպէս որ այսպէս կընեն Պատրիար-
քարանին պաշտօնեաներն երբեք չեն ընելի,
այս դործողութիւններն իբրեւ Ազգ. անտուկին
եղած փոխատուութիւն հրատարակել հարկ ըլ-
լայ՝ փոխընդհանրանալի են զանոնք պա-
րունակելու:

Ահաւասիկ եղած փոխատուութիւնն որ իբր
աղբային անտուկին եղած չկրնար համարվիլ,
եղեւմտական հոգաբարձութիւնն համարել ու-
ղէ նէ անգամ:

Բայց փոխընդհանրանալի չըլլալ համար, երկ-
րորդ հրատարակութեան վրայ կսկսի հայհոյել
Մեծ. Չօպանեան էֆէնտին, և անքաղաքա-
վար կերպով իւր սխալն խոստովանիլ: Դուռ,
կը պօռայ, ազգականներէդ մէկը գանձապետ
կարգեր ես ամիսը երկու հարիւր յիսուն ղու-
րուշով առանց ելեւմտից հոգաբարձութեան
գիտակցութեանը, այդ գանձապետն հիմայ
արձակված է, կը բողբոքենք և կը խնդրենք որ
անոր մէկ ու կէս ամսուան մէջ առած 375 ղու-
րուշը քսակէդ վճարես:

Բարկութիւնդ անցնէ, մի սպառնար, ո՞վ
նաբուգողոնսորածինդ փոխը, կըսես որ այդ
գանձապետը արձակված է, ըսել կըլլայ թէ
առաջուց ընդունված է որ վերջէն արձակված
է, եթէ ընդունված չէր՝ ապա ուրեմն ար-
ձակվածն ինչ էր. ինչպէս կարելի է հրաժա-
րեցնել զայն որ արդէն պաշտօնի կոչված չէ
կըսես. եթէ Չօպանեան էֆէնտին առանց իր
ընկերներուն գիտակցութեանը կարգած ըլլար
այդ գանձապետը, ընկերներն նախ ատանկ
գանձապետի մը կարգված ըլլալը չպիտի գիտ-
նային որ արձակէին զայն. երկրորդ՝ եթէ վեր-
ջէն իմացած ըլլային՝ այն ատեն ալ խօսքն ան-
գամ չպիտի ընէին ըսելով թէ՝ Չօպանեան է-
ֆէնտին առանց մեր գիտակցութեանը մէկը
բերեր է, մեղի ինչ, ինչպէս որ բերեր է նէ՝
թո՛ղ խրկէ:

Բայց ինչո՞ւն այսպէս չէ, ելեւմտական հո-
գաբարձութիւնն այդ կարգված գանձապետն
ալ տեսած է, անոր տեսարկներն ալ տեսած
է, և մանաւանդ թէ ինչ ինչ հրահանգներ ալ
տուած է. և այս ամենը կապացուցանեն թէ՝
իր գիտակցութեամբ կարգված է այդ մարդը:

Եթէ Չօպանեան էֆէնտին այս խնդրոյն մէջ
յանցանք մը ունի՝ ան ալ 250 ղուրուշի գան-
ձապետ մը կրնա գտնալ, որովհետեւ ա-
ռաջները 750 ղուրուշ կը վճարվէր այս գան-
ձապետներուն:

Ահաւասիկ, ընթերցող, խնդիրն, զոր այսչափ
երկարօրէն բացատրելու հարկ չկար եթէ չըզ-
գայինք թէ՝ որքան ծանր է անձնաւորութեան
թեմայի աշխատող աշխիւ երկուստարդի մը դէմ
եղած անիրաւ յարձակումն. բայց մէկ կողմէն
կուրախանք որ այս յարձակումն փոխընդհանրանալի
մէջ եղած է: Չենք կարծեր որ Չօպանեան է-
ֆէնտին փոխընդհանրանալի կարեւորութիւն տը-
ւած և անոր վրայ վերադրուած ըլլայ. որովհ-
ետեւ տղայաց խօսքին ոչ ոք կը բարկանայ. և
եթէ փոխընդհանրանալի չըլլալը շարունակէ կարծե-
նոր խմբագրին՝ տղայոց համար հրատարակ-
վող Թատրոնէն հատ մը զրկելու պիտի պար-
տաւորինք:

ՆՕԹԱՃԻ ՀԱՄԱՐՁՈՒՄ

Համբարձում աղա Չէրչեան Հայ երաժիշտն
որ եկեղեցական երգերուն մէջ ունեցած հմ-
տութենէ զգաւ արեւելեան եղանակաց քաջա-
ժանօթ և իւր հեղինակութիւններովն համ-
բաւաւոր եղած է, քանի մը ամիսէ ի վեր մայ-
րաքաղաքս կը գտնվի:

Համբարձում աղան հինգ վեց տարիէ ի վեր
գաւառաց մէջ գաւառութիւն կընէր: Քանի
մը տարի առաջ զորոյց ելաւ թէ՝ մեռած է.
Նոր Աղաբոսն յարութիւն առնելով հոս եկեր
է որ հոս մեռնի. . . և չենք վարանիր ըսելու
թէ՝ քանի որ մեր Ազգն տաղանգաւորներն ու
հեղինակներն քաջալերելու մէջ ծանր կը վար-
վի, Համբարձում աղան կրնայ քանի մը ամիս
անօթութենէ մեռնիլ:

Բայց միւս կողմէն ալ կը լսենք որ մայրաքա-
ղաքիս ձայնաւորներէն ոմանք իրեն ամսական
մը պիտի յատկացունեն ու իրմէ դաս պիտի առ-
նեն եղբւ: Կը փափաքինք որ մեր այս լսածն
ստոյգ ըլլայ, և կը ցանկանք որ Հայ երաժիշտ-
ներն բոլոր ճիգերն իրենց վարպե-
տին խաղաղ ու երջանիկ կեանք մը անցնել
տալով իրմէ օգուտ քաղելու:

ԲԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԶԵ ԲԱՆ ԱՍՈՒՆԻ

(Տես թիւ 182)

Ինչպէս որ կը յիշես ընթերցող, անցեալ
շաբթու մենք ալ քեզի հետ Հաճի աղային տու-
նը գացինք, տեսնելու համար թէ մեր Մշակ-
քահանան և իւր կինը ինչ ընդունելութիւն
պիտի գտնեն այս տանը մէջ:

Իրիկուան ժամը տասն էր, մեր Հաճի աղան,
քահանան և երեցիկը դռնէն ներս մտան.
Բոլոր ընտանիքը հիւրերը ընդունելու կը պատ-
րաստուէին. Հաճի աղային տուտուն ամենէն
առաջ անցաւ, գլուխը կախած, աչքերը տըն-
կած, երեսը թիթուած երեցիկին նայեցաւ,
սրտին եղերն հալեցաւ. յետոյ մէկ կողմ քաշ-
վելով քահանային նայեցաւ, թեւերը պլօրեց,
գլուխը օրօրեց, ցած ձայնով հրամայեց, ը-
սաւ, և իւր աղջկանը մօտենալով — հայրդ
հիւր բերեր է — մըրցաւ. բարով խեղով չբերէ
ըսաւ աղջիկը, կենէ տակը բան մը կայ: Հը-
րամայեց տէր հայր, ըսաւ, Հաճի աղան, վեր
ելէք, հրամայեց երեցիկն քոյր. ո՞վ կայ հոն,
ծօ, քան, հայ էջողուններ հայ, ո՞ր են կացեր
ասոնք, ո՞ր էք քան, սա կանանչ օտան բացէք,
ամա չէ, չէ, բէմպէ օտան բացէք քի պաղչէի
վրայ է, ես ալ ան կողմը կը պառկիմ տէր հայր,
ինծի դրացին եղիք, շատ ֆէրահ է, հրամայ-
եցք, նստեցք հանգիստ ըրէք:

Աս կինը տեսա՞ր տէր հայր, իմ քէօր օղլուս
է, այսինքն կինս, կուտը փորը քէչի պոյնուզի
կը նմանի, լաբին ինչ որ ըլլայ՝ իմս է. աս ալ
աղջիկս է, քիւլհանին հարս ըրած եմ. աս պըզ-
տիկներն ալ զաւակներն են, իմ թոռներս, հայ-
րերնին հոս չէ բայց մայրերնին հոս է, միշտ
հոս իմ քուլս. պըտիկուց ի վեր աղատ ծնաւ,
աղատ մեծցաւ, սղատ կը թուեցաւ, աղատ
կարգուեցաւ, աղատ թողուեցաւ. . . հիմայ
ալ աղատութեան վերջին սահմանին մօտ է,
եթէ քայլ մ'ալ առնէ՝ դիմացի այգին պիտի
ցատկէ. . . աս ակնոցաւորն ալ իմ տղաս է,
խելայի տղաս, իշկիւզար տղաս, աղոր տղաս,
փատարան տղաս, մէկ հատիկ տղաս, սրջափ
կը սլրեմ գինքը:

Ջաւակս, օղլում վաղը միտքս ձգէ տէ՛ Էս-
նաֆճա հանգանակութիւն մը ընենք տէր հօրը
համար, քանի մը տեղեր ալ քեզի հետ մէկ-
տեղ պիտի երթանք տէր հայր, բայց սա վրադ
գլուխդ քիչ մը շտկենք հէլէ, երեցիկին ալ
խաթ մը լաթ շինենք, մալ քէնտին կէօստէր-
սին, անանկ չէ երեցիկն, կը խնդաւ հէ, քիւլ-
հանի, ինտոր ալ մարգրիտի պէս ակռաներ
ուրիս. . . ինչպիսի վաղը քեզի խաթին շալ-
վար մը, կիւլմէջ էնթարի, մէջքիդ համայիլ
շալ մը, ոտքիդ լուստրին խոնտուրա, գլխուդ
Գանտիլի իշի եղամ մը, պիւր պուշուք տէյլը-
միլիք Թաթաւլա իշի ինճէ գալէ մ'կիւլմէզ եագ-
մա մ'ալ գլխուդ ծածկոց առնեմ ու իրիկունը

բերեմ, դուռ ալ հագւէ սըգւէ ու ամեն բան
մոռցիր, քանի որ իմ տունս ես, քանի որ աս
բէմպէ օտան պիտի նստիս, քանի որ ես ալ
քեզի կ. . . խնամեմ. բայց թողունք այս խօս-
քերը, ո՞վ կայ հոն, ծօ, քան, հայ քէօր. . . հա,
եկաք, ինծի նայէ, լախի բերէք:

Ջաւակս, օղլում, աս օր ան հինգ հազար ոս-
կին առիր. սա քօնսօլիտներուն, շրմէնտֆէր-
նէրուն, բինառներուն, մէկալներուն քուրճո-
ները կարեցինք նէ լիւրները առիր. գալ շաբ-
թու պիտի տան. ատ քուրճոններուն պէտէլը
քանի մը հազար ոսկի կընէ. ինչ է նէ. . . հը-
րամմէ տէրտէր. ասօր Միւրէֆտէ տիւղիւ կը-
սեն, պատուական օղի է. դուռ ալ մէկ հատ
մը խմէ երեցիկն. ան չիմեր աղա. չէ, ատ չըլ-
լար տէրտէր, դուռ անոր չես կրնար խառնուիլ
քանի որ իմ տունս էք. միսաֆիր էլ սահիպի-
նին գուզուսու տուր կըսեն. հրամմէ խուզիս:
Աղա կերակուրը պատրաստ է հրամմեցէք. Հը-
րամմէք պիտի. ել նայիմ տէրտէր, հրամմէ
դուռ սա քուլս նստէ, դուռ ալ սա քուլս երեց-
կին: Օրհնեցի սեղանս մը մը մը մը մը մը
մը ամեն, հրամմեցէք. ըհ, ըհ, ըհ, բաթաթէս-
լի խըղարթմա, սա եաղլը կտորը դուռ առ նա-
յիմ երեցիկն, ես ալ սա կտորները առնեմ. գի-
նին ո՞ր է, գինի տուէք, հրամմէ երեցիկն
խմէ. ըհ, ըհ, ըհ, ասօր ալ բաթաթէս կըսեն,
խնձոր կը նմանի երեցիկն, հրամմէ գինի մ'ալ
խմէ որ յոգնութիւնդ առնես, ուժդ տեղը
գայ, երեսներդ կարմնայ, անուշիկ անուշիկ
քնանաս, գիշերը երազներ տեսնաս, Մշակ-
քաղաք, լեռները, ձորերը, այգիները, ծաղկա-
ւետ պարտէզները, բոլորը աչքիդ առջեւ գան,
քաղցր յիշատակներ մոքիդ մէջ արթնան, դուռ
ալ արթնաս և նայիս որ իմ. . . տունս ես,
բէմպէ օտան, անկողնոյդ մէջը պառկած հէ.
աղէկ չէ այս երազը. գինի մ'ալ խմէ նայինք.
բայց ինչո՞ւ չես խօսիր, արդեօք բնաւ պիտի
չխօսիս, ձայնդ պիտի չ'հանես, արդեօք ինչ
ընեմ'նէ բերանդ. պիտի չը բանաս. ատ աղէկ
բան. էյ, արթըն համը կը փախցունես կոր
մարդ, ըսաւ, կինը, փէք սուլուցար նէ. ըստա-
ֆուրա՞ն ան քու սուլուցութիւնդ է լըղճուկ.
պու ագլամ իմին ուճուրու. քոյվէրտին աղապա
ըսաւ, իր տղան. սէն սուս օլ տուլիկուսուզ հէ-
րիֆ, պատասխանեց, հայրը. հայտն ներս եր-
թանք, ըսաւ, աղջիկը և սեղանէն ելան ներս
գային. քիչ մ'ալ խօսակցելէ ետքը պառկեցան:
Հետեւեալ օրը մեր Հաճի աղան՝ քահանան
հետը առած չարչի ելաւ տէրտէրին վրան դը-
լուխը քիչ մը կոկեց, երեցիկին համար ալ
պէտք եղածները առաւ պօհճա մը կապեց
տուն խրկեց:

Նոյն գիշերը, քահանան Հաճի աղային հրա-
մանովը հէմշէրիններուն քովը կեցաւ տուն չե-
կաւ. Հաճի աղան՝ երեցիկին քովը առած սե-
ղան նստաւ, բայց այս գիշեր իւր իրաւունքը
կրկնապատկեց. երեցիկին պատառ մը կերա-
կուր կուտէր, Հաճի աղան գաւաթ մը գինի
կը խմէր, գինի, գինի և դարձեալ գինի. . .
այնչափ խմուց որ, խեղճ կինը թմրեցաւ և
աչքերը գոցեց. քիչ մը ետքը իւր անկողնոյն մէջ
փուռած պառկած էր. ժամանակը անցաւ, տա-
նը մէջ եղողները գացին պառկեցան ու սկսան
քնանալ:

Կէս գիշեր էր:
Չգիտեմ որ բանաստեղծն ըսած է թէ՝ քու-
նը մարդուս վիշտերը կը հեռացնէ. ես ալ կ'ը-
սեմ, վիշտը մարդուս քունը կը հեռացնէ:

Մեր Հաճի աղան պառկած տեղը կեփէր ու
կեռար, մէյմը ալ կողմը կը դառնար մէյ մը
ձախ կողմը. մէյ մ'ալ դուրս ցատկեց. կամա-
ցուկ մը իր սենեկէն դուրս ելաւ և բէմպէ օ-
տային դռանը առջև կայնեցաւ. թըք. թըք.
թըք. . . ձայն չկայ. թըք. թըք. թըք. թըք.
. . . դարձեալ ձայն չկայ. քիւլթ, քիւլթ, քիւլթ.

... երէցիկներ կարծենայ ու սնկողնին մէջ կը ցատկէ կը նստի. քիւթ, քիւթ... — Ո՞վ է ան. — Բայց... խեղճ կիներ կ'սկսի դողալ, — Չբանամ... — Ո՞վ ես դուն, տէրտէր դուն ես... — Չէ, չէ, ես եմ Հաճի աղան եմ, քունս փախաւ, երբ դուն ալ, նստինք խօսինք, խմենք: — Ճանալար չուն, ըսաւ քաջ և համեստ երէցիկներ ու նորէն պառկեցաւ: Խեղճ Հաճի աղան ցուրտ տեղը քիչ մ'ալ սպասեց ու ակռաները իրարու զարնելով իւր սենեակը դարձաւ: Առաւօտուն Հաճի աղան կանուխ տունէն դուրս ելաւ, տնեցիք ամենքն ալ ելան խաչվէնին խմեցին երազներն պատմեցին, քիչ մնաց որ մեր երէցիկին ալ իւր երազը պիտի պատմէր բայց վեհանձնութեամբ լռեց:

Նոյն օրը քահանան տուն եկաւ, երէցիկներ ցատկեց տէրտէրին վիզը նետուեցաւ, ախ տէր տէրջան, ըսաւ, ալ ես աս տունը չեմ կենար, ինձի մեր գիւղացւոց քովը տար, մեր զարկիչներուն խանը տար, հոն ցամաք կուտեմ լեղի կը խմեմ բայց խաղաղ կը քնանամ, հոս կերակուրը դժուար կուտան կօթովը աչքս կը հանեն, ինձի պէտք չէ ըսաւ, ոչ ասանկ տուն, ոչ ասանկ սեղան և ոչ ասանկ... մարդ. երթանք տէրտէր երթանք, անիծեալ ըլլայ այս Բէլմարդը. քահանան գլուխը խոնարհեցուց, երթանք ուրեմն ըսաւ, և երկուքը միատեղ մնաք բարով ըսին տունէն դուրս ելան:

Իրիկունը Հաճի աղան տուն եկաւ իմացաւ որ հիւրերը գացեր էին, բարկացաւ, ճաթելու չափ բարկացաւ բայց ձայն չհանեց. հետեւեալ օրը մեծկակ ցուցակով շինեց մեր Հաճի աղան, որուն մէջ նշանակուած է եղեր հիւրերու համար առածը, գնածը, կերցուցածը, խմցուցածը, և այս ցուցակը, որ ահագին գումար մը կը պարունակէ եղեր, քահանային կը ներկայացնէ որ բարեհաճի ստակը վճարել. քահանան կը կարծէ որ Հաճի աղային Մշեցւոց համար հանգանակած ստակին ցուցակն է. բայց երբ Հաճի աղան բերնովը կը բացատրէ թէ ինչի ստակ է իւր պահանջը և որչափ գումար, քահանան բարկանալով, ակռաները կրճելով կսկսի խնդալ և կեցիր տամ կըսէ ու կռնկի վրայ կը պառկի...:

Թէ որ Հաճի աղան այդ ստակը պահանջէ, և կարենայ առնել մենք ալ պիտի կարենանք խօսիլ:

ԱՊՏԱԿ

Փ Ո Ւ Ա Ռ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

- Գիշերները դուրս չէք ելլար կոր:
- Ոչ, գողերէն կը վախնամ կոր:
- Դուրս ելած ատենդ վրադ իրեջովդ մը առ:
- Կը վախնամ կոր որ գողերը ձեռքէս կ'առնեն:

- Երէկ գիշեր ո՞ւր էիք:
- Բէրա:
- Ո՞ւր պառկեցաք:
- Հիւրանոցին մէկուն մէջ:
- Կերակուրնիդ ո՞ւր կերաք:
- Կերակուրս ալ հոն կերայ, չկարգված մարդոց կերակուր տալու համար ծանուցում ըրած էր:
- Եթէ երբէք կարգվիմ սա հիւրանոցն երթամ նստիմ, կինս ու զոքանչս անօթութենէ կը մեռնին:

Միշտ խաղաղ էրիկ մը անցեալ շաբթու իւր կնիկն պարահանդէսի մը մէջ մէկու մը հետ խօսքի բռնելով կը գտնէ:

— Ի՞նչ է աս, կը պոռայ բարկութեամբ, միշտ պիտի խաբւն դիս:

— Ձկնոտ հապա, առջի օր բժիշկը եկաւ նէ՛ ինչ ըսաւ:

— Ի՞նչ ըսաւ:

— Ինչ բանի որ սովորած ես նէ, անոնք ըրէ:

- Էրիկդ ինչպէս է:
- Խալսեցաւ:
- Շատ աղէկ. շատ փոխվեցաւ:
- Ոչ, առաջուան պէս է:
- Հապա բժիշկն ըսեր էր որ կամ կը մեռնի կամ ապուշ կը մնայ:
- Այո, առաջուան պէս է:

Ճաշարանի մը մէջ ծեր մարդ մը՝ որուն մազերն թափվել սկսեց էին, դերասանուհիի մը գիմարը նստած կը ճաչէր:

- Աս ինչ է, կը մեծնամ կոր, կըսէ դերասանուհին:
- Ի՞նչ կըսէք, կը մեծնամ կոր մի:
- Հապա, չնայեմ, գլուխդ մազերուդ մէջէն կանցնի կոր:

Թեթևամիտ կնկան մէկը անցեալ շաբթու իր ճանչցած տիկիններէն մէկուն հանդիպելով կը տեսնէ որ սևեր հագեր է:

- Գուրո՞ւկ, ընտանեկան դժբախտութիւն մը պատահեցաւ:
- Հրամմեր էք, էրիկս մեռաւ:
- Վահ, վահ, վահ, ուրիշ ալ չունիք կարծեմ:

1823 ին Բարիդի ցեխերը 75,000 ֆրանք բերեր էին. 1875ին աճուրդի դրվելով 600,000 ֆրանքի ելաւ:

Գեղացիներէն մին այս լուրն առնելով՝ իր կնկանը կ'ըսէ.

- Ասկից վերջը թանկացանք թանկանալու ու ոտքի ամաններուս վրայի ցեխերը ամանի մը մէջ դիր ու տեղ մը պահէ:
- Ի՞նչ ընելու համար:
- Տարւոյն վերջը ծախելու համար. ասանկով թերեւս մեր աղջիկին օժիտը կը պատրաստենք:

Երկու բարեկամ կերակուր ուտելու համար ճաշարան մը կը մտնեն ձեռքերնին ձուկ մը բռնած:

- Ի՞նչպէս կուզէք որ եփեմ:
- Ես ասոր թրափն կը սերեմ:
- Ես ալ թրափն:
- Ատանկ է նէ՛ կէսը թրափի ընենք կէսն ալ թրափ:
- Այո, այո, կը պատասխանեն երկու բարեկամները:

Կերակուրի սպասած ատենին ասոնցմէ մին՝ որ թրափն ապապրած էր, նստած տեղը մէկէն ի մէկ կը մեռնի:

- Վարպետ, վարպետ, կը պոռայ միւսը:
- Ի՞նչ կուզես կը պատասխանէ խոհարարն խոհանոցին պատահանէն:
- Ամեն ալ թրափի ըրէ, թրափ:

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՔ ԹԱՏՐՈՆԻ

Կանանց համար ամեն օր բարեկենդան է, որովհետև ամեն օր դիմակաւոր են:

Տղեղ աղջիկներն սիրոյ խնձոյքներուն մէջ այնպէս կը նկատվին ինչպէս առանց հրաւեր

ընդունելու հանդէսի մը գացողները. երեսը չեն նայիր:

Աղջիկներէն ոմանք իրենց սիրականներուն հետ այնպէս կը վարվին ինչպէս կատունները մեկերուն հետ. հետերնին բաւական խաղալէն ետքը փախչելու ատեննին վրանին կը յարձակին:

Գինովութիւնը յուսահատ սիրահարներու վերջին ապաստանարանն է. սիրոյ մէջ չյաջողելով Բաքոսի հպատակ կը դրվին:

Յագեցողութիւնը սիրոյ զինագաղաթն է:

Այն աղջիկն որ իրեն նայելուդ համար պատահանը կը գոյցէ, զայն քեզի բանալ տալու հաճոյքն զգալու համար է:

Տասնեութ տարեկան աղջիկ մը դիւրավառ տախտակէ շինված տուն մ'է, և ոչ մէկ ընկերութիւն մը կը յանդգնի զայն ապահովել սիրոյ հրդեհին դէմ:

Իգական սեռին տկար էակ ըսելուն վրայ չեմ զարմանար. մեղուն ալ տկար միշտ մ'է, բայց խայթուածքը որչափ կծու է: Զգուշացէք տկարներէն:

Խոհանութիւնը կրից սանձն է, որ դրեթէ միշտ կրից սաստկութեան չդիմանալով կը բլթի:

Աղջիկներէն ոմանք փողոցները պտտող շաքարավաճառներու կը նմանին, երբ կը տեսնեն որ մեծերը չեն առնել, աղայոց քովերը կը պտտին ու շաքար կը ծախեն կը պոռան, որպէս զի տղայք ուզեն ու մայրերնին ստիպեն իրենց շաքար առնելու:

ԲԱՍՏ ԿԸ ՆԱՅԻՆՔ

Թատրոնն ասկից առաջ իւր ունեցած հեռատեսութեանն և ապագային մէջ պատահելիքներն անվիշակ գուշակելուն պատճառաւ շատ մը յաճախորդներ քաշեր էր իրեն որոնք ամեն օր կուգային և թատրոնն ալ անոնց բախտը կը նայէր:

Գանի մը ամիսէ ի վեր է որ դադարած էինք ուրիշներու բախտը նայելէ, հիմայ որ շատերը կուգան և կողաչեն մեզի իրենց բախտը նայելու, մենք ալ իրենց աղաչանքն ընդունելով այսօրուէն կսկսինք իրենց ճակատագիրն իրենց ըսել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ ՄԸ ԲԱՍՏԸ

Դուն ինքզինքդ շատ բարձր մէկը կը կարծես, կարծիքդ սխալ է: Բոլոր գործդ ձգած առտուընէ մինչև իրիկուն մարդ կը փնտռես որ ինքզինքդ անոնց գովես: Այս բնավորութեանդ պատճառաւ ամեն մարդ վրադ կը խնդայ, Դուն ոչ ինքզինքդ կը ճանչնաս և ոչ դիմացինդ. ուրիշներու հետ իբրև քու սպասաւորդ կը վարվիս: Գաղափարութեան մասին շատ տկար ես, այնչափ տկար որ անքաղաքավարութեան դասատու մը կրնաս ըլլալ: Եթէ այս ընթացքդ չփոխես՝ շատ թշուառ պիտի ըլլաս. ամենևին գործ մը չպիտի կըրնաս գտնալ և շատ հաւանական է որ հիմակ-

ուան Մէնտորէդ ալ վնասովիս : Գրեթէ բնաւ բարեկամ չունիս , շատ թշնամիներ ունիս , որոնք կուզեն օր մը զքեզ ծեծել , զգուշացիր , գիշերները դուրս մի ելներ : Գիտնը շատ կը սիրես , այնպէս որ քալած ատենդ ալ կը քնանաս : Քանի մը դատեր ունիս , զորոնք պիտի կորսնցնես , ինչպէս որ մինչև հիմայ դատ մը վաստկած չունիս : Եթէ այս վարքդ չտիկես՝ փառաւոր ապագայ մը պիտի ունենաս : Քսան ութը զաւկի տէր պիտի ըլլաս . որոց վեցը պիտի մեռնին : Դուն ալ վաթսուոն տարուան պիտի մեռնիս օր մը նստած տեղդ : Այնատէ բարի և կրթեալ ըլլալու :

ԲԺՅԵՆԻ ՄԸ ԲԱՆՏԸ

Անառակ , դուն միայն անունով բժիշկ ես և կնիկներ ու աղջիկներ սիրելէն զատ բան մը չունիս , իբր թէ սիրահարութիւնը բժկութիւն ըլլար : Դուն խելքի կողմէն ալ պակաս ես . ասկից քանի մը տարիներ առաջ շատ մը խոստումներով Պօլէն երիտասարդ մը բերել տուիր Բարիզ ուր իրեն չպիտի օգնէիր ու խեղճին բժշկութիւն պիտի սորվեցնէիր . խեղճը հոն դառնալէս անքէն բռնեցիր պախաւաններու խանութները պտըտցնելով իրեն պախաւանութիւն սորվեցնել ուղեցիր , բայց ասոր մէջ ալ չյաջողելով խեղճ տղան երեսի վրայ ձգեցիր որն որ ասկից անկից ստակ մուրալով կրցաւ Պօլիս դառնալ : Ո՛չ ըրածդ գիտես , ո՛չ ալ ընելիքդ , առաջուց քիչ մը հիւանդ ունէիր , հիմայ ամենեւին հիւանդ չունիս . քանի մը ամիսէն յիմարանց պիտի երթաս : Մէկ երկու պատուաւոր ընտանիք քեզի դէմ դատ պիտի բանան ու խայտառակ պիտի ընեն զքեզ , Բուներ շատ չես սիրեր , գիշերները սիրահարութեամբ կանցունես , մտքդ կանցնի որ հարիւր կնիկ առնես և հազար զաւկի տէր ըլլաս , հատ մ՝ալ չպիտի կրնաս առնել , ինչու որ ինչ ըլլալդ ամեն մարդ հասկցաւ : Խենթութիւնդ օրէ օր կաւենայ , ու շատ հաւանական է որ քիչ օրէն խենթերու բժիշկն ըլլաս : Գործ մը ունիս որ չպիտի յաջողի , պարապ տեղը մ՝աշխատիր . ամենուն երեսէն ինկած ես :

Եթէ կուզես հանգիստ ապագայ մը պատրաստել , բժշկութիւնդ մէկդի ըրէ՛ ու պախաւաններու սկսէ՛ :

Դուն ամուրի պիտի ապրիս մինչև եօթանասուն տարեկան , օր մը կնկան մէկուն խօսք պիտի նետես . կնիկն ալ գլխուդ փառ մը պիտի իջեցունէ և հոն գետնը պիտի փռուիս :

Ահաւասիկ քուկին ապագայդ ասանաակ բժիշկ :

— ՏԻՐ—ՆՄԲԱԳԻՐ.— Ե. Ե. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ

Չագագնըլար փողոց. Յակոբեան խան, Թիւ 42

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԼԱՎԻՍԵԱՆ

Իւր արհեստին մէջ փորձառական հմտութենէն զատ ղեղադրմական տաղանդով վկայագրեալ ղեղադրած Տիգրան էֆէնտի Ալլահիէրտեան , պատիւ ունի ծանուցանել որ Պահճէ Գարուի կողմէ Շէյխ-Իւլ-Իսլամ խանի կից իւր ղեղարանը պատրաստ է Տանկերէն Ֆրանսերէն ու ամեն լեզուաւ ղեղադրիներ ընդունիլ ու յաճախողներն թէ ղեղօրէից ու թէ ղնոյն կողմանէ զո՞ր ընել :

Յիշեալ ղեղարանը կը գտնուի ամեն օր ժամը 4-էն մինչև 10 մայրաքաղաքիս Երևելի բժիշկները , ինչպէս նաև ամեն երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը Յէն մինչև 8 կարօտեցող ձրի նայելու համար յատուկ բժիշկներ . բաց ի ասոնցմէ ամեն տասնեկից օրը անգամ մը , երկու շաբթի օրերը , լաչի և լականչի հիւանդութեանց բժիշկ մը ներկայ պիտի գտնվի կարօտեցող ձրի նայելու համար :

ԱՄԷՆ ՇԵՇ
ՊԵՏԻ



IND GOOPE & Cie.

PALE ALE DE L'INDE

Զգուշացէ՛ք առողջութեան փնտաւար ըմպելիքներէ , եւ ինՏ ԳՈՒԲ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅ Պօլիս դրկած Հնդկական ձերՄԱԿ ԳԱՐԵ-ՋՈՒՐԻ գործածեցէ՛ք , որն որ թէ իւր հրաշալի փորձերովը եւ արդիւններովը , եւ թէ պարունակութեան սննդարարութեամբը , ըծկաց խորհրդարանին մեծ գոհունակութեան արժանացած է , որոյ նկատմամբ լաւ վկայագրեր ունի ստորագրեալն :

Թէ պահանջուի գործարանին գնով առանց դօմիսի տարանք ալ կը բերուի :

12 եւ 60 շիշնոց սնտուկներով , ՅՏ եւ 116 օգգանոց տակաւներով կը ծախվի չափաւոր գնով :

ԷՏՄԸՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆՍ

Մրերաճոց Անգղիական
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՊՕԼԻՍ

95 Երեսի Գալսրըմ 95
ՂԱԼԱԹԻՍ

ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԳՕԼԱՅԻ ԸՆՏԻՐ ԻԻՂ

ԿԱՆԹՈՂԻ ՀԱՄԱՐ

ԳԻՆՏ ԳՈՒՐՈՒՇ ՕՆԱՆ

Կը ծախվի Պարոն ԷՏՄԸՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՅԻ Ղաւթաւ Երեսէք Գալսրըմ թիւ 95 Անգղիական մթերանոցը , որ միակ կեդրոնատեղի է սոյն ընտիր կաղին :

ԲԵԹՐՈՒԼ ԸՆՏԻՐ ԿԱԶ

Կը ծախվի Պարոն ԷՏՄԸՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՅԻ Ղաւթաւ Երեսէք Գալսրըմ թիւ 95 Անգղիական մթերանոցը , որ միակ կեդրոնատեղի է սոյն ընտիր կաղին :

Թէ դատական եւ թէ որ եւ է տեսակ գործոց օրինաւոր խմբագրութիւն եւ թարգմանութիւն Հայերէն , Տանկերէն , Գաղիերէն , Անգղիերէն . Իտալերէն եւ Յունարէն - Առեւտրական հաշիւներու եւ խառնաշիթ տոմարաց բարեւը եւ արագ կարգադրութիւն , առեւտրական նամակագրութիւն , հաշուեցոյցի պատրաստութիւն , թէ պարզ եւ թէ կրկնատումարի եղանակաւ հաշուակալութիւն լինին չափաւոր գներով , ի թիւ 26 Խանը Խալիլ , Ալաճա Համամ ճատտէսի :

Ինչպէս ասկէ առաջ մէկ քանի անգամ գիւղիս Ս. Վառվառեան Վարժարանին վրայօք Ազգային Թերթերով ծանուցած եմք , նոյնպէս այժմ կաղաւարեմք գիւղացւոց որ պատրաստ եմք յիշեալ վարժարանը աշակերտուհի ընդունիլ ամիսը 1 մէճ . Թոշակաւ գո՛հ ընելով ըստ ամենայնի աշակերտուհեաց ծնողքներն : Նաեւ կրնանք ընդունիլ տղայք մինչեւ 8 տարեկան (ընտելարանի մէջ) 1 1/2 մէճ . Թոշակաւ :

Հիմնադրու եւ Տնօրէն Վարժարանին
Տ. ՎՐԹԱՆԵՍ ՔԶՆՏ. ՊԱԼԵԱՆ

Օրթագիւղ :

Գ Ր Ա Տ Ր Ո Ն

Ս. Ղ. ԵՒ ԵԱԶՄԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾ

ԵՆԵԻ ԳԱՄԻ փողոց թիւ 8

Սոյն Գրատունը կը գտնուի Գաղիերէն ամեն տեսակ դասագիրքներ , երևելի հեղինակներու գործերը , գիտական , արհեստական գրքեր , վէպեր , պատմութիւններ , եայլն , եայլն :

Կը գտնուի նաև՝ Մայրաքաղաքիս բոլոր վարժարաններուն մէջ գործածուած Հայերէն դասագիրքները , Հայերէն հին և նոր հրատարակութիւններ կայլն :

Ասոնցմէ զատ Իզմիրի Տէտէեան տպարանի հրատարակած և

հրատարակելի բոլոր գրքերը մասնաւորապէս հոն պիտի գտնուին յառաջիկայ երեքշաբթի՝ յունվար 20-էն սկսելով : Ուստի կը խնդրուի Մեծ . զրավածաներէն որ Տէտէեան տպարանի հրատարակութիւններէն ստանալու համար հաճին հոն դիմել :

Քիչ օրէն հոն պիտի ծախուին նաև Տանկերէն ամեն տեսակ դասագիրք , վերջերս հրատարակուած պատմական , վիպական , բարոյական , ուսումնական եայլն գործեր :

Այս առթիւ յատկապէս կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ Փետրվար 1-էն սկսեալ՝ Տէտէեան տպարանի հրատարակութիւնները ֆրանքի պիտի վերածուին և այնպէս պիտի ծախուին վերոյիշեալ օրէն սկսելով :

Մեծ . հեղինակները կամ հրատարակիչները որոնք իրենց հրատարակութիւններէն ուզեն նոյն Գրատունը Թողուլ՝ ամեն մասամբ զո՞ր կրնան ըլլալ :

Իզմիրի Տէտէեան տպարանը Թէ Հայերէն Թէ Գաղիերէն կամ Հայերէն և Գաղիերէն միանգամայն զործ մը տպել տալ ուղղող պէտք է սոյն Գրատունը դիմել :

Թէ ընտիր հեղինակութիւններ , Թէ Եւրոպայի երևելի հեղինակներուն նշանաւոր գործերուն Թարգմանութիւններէն Տէտէեան տպարանի տալ ուղղող սոյն Գրատունը դիմելու է :

Ասոնցմէ զատ , Իզմիրի Արևելեան Մամուլ և Արմաշի Յոյս հանդիսին բաժանորդ գրուիլ ուղղող անձինք հոն դիմելու են :

Կ. Պօլիս 17 Յունվար 1876

Յ. ԳԱԼՅԱՅԵԱՆ ԵՒ Մ. ՄԱՆԱՍԵԱՆ

Յ—6 տարիներէ ի վեր լուսանկարութեան արհեստով զբաղած ըլլալով , պատիւ ունին ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան որ այս անգամ իրենց գործարանը հաստատած են Մահմուտ բաշա ճատտէսի թիւ 197, ուր գիւղեւ բարեհաճող անձինք ամեն կերպով գո՛հ ընելու պատրաստ են թէ՛ պատկերներու եւ թէ՛ գնոյ մասին :

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶ

ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

ՏԱՂԵՐ , ՃԱՌԵՐ , ԱՌԱՄՆԵՐ , ՆԱՄԱԿՆԵՐ ,
ԳՐԱԳԱՏՈՒՄՆԵՐ , ԱՐԳՈՍԻ ԽՈՇԵՐԸ

ԵՐԱՐՈՐԴ ՏԻՊ.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Մեծ . Մինաս էֆէնտի Զերազեանի աշխատասիրութեամբն ի լոյս ընծայեալ սոյն գրքոյ . կը որ իւր պարունակութիւններովն մեծ պատիւ կը բերէ իւր հեղինակին , արդէն ամեն բանասէրներէ կարգացուելու արժանի դատված ըլլալով մեր կողմէ ո և է գիտողութիւն ընելն աւելորդ կը համարինք :

Կը ծախուի Սրապեան Պաղտատար աղայի խանութը և Եազմաճեան գրատունը : Գինն է 15 ղուրուշ :

ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԱՍԵ ՀԱՅ ՌԻՍԱՆՈՂԱՅ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱԼ Գ. ՊԱՆԱՍԱՐԵԱՆԷ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

1876

Անգղիերէն լեզուն ուսանելու փափաքող աշակերտք այսպիսի դասագրքի մը պէտք ունէին . և այս պէտքն զգալի եղած էր մանաւանդ Հայ վարժարանաց համար . քանզի ասկէ առաջիններն աւելի զարգացելոց քան թէ նոր ուսանողաց կրնային օգուտ ընել . քանի որ նոր սկսող կամ փոքր ինչ առաջացողներն այսպիսւոյն խիստ կարօտ էին , Այս պակասն ալ ահա այս գրքով կը լցուի : Տարալոյս չկայ որ Հայ մանկուոյն զարգացման կարևոր միտնդամայն դիւրուսոյց դասագիրքը մըն է այս , որմէ մեծ օգուտ պիտի քաղուի :

Կը ծախուի ի Գրատան Փարիզու , Ակոբեան խան թիւ 13 — Գինն 2 ֆրանք 50 սանթրիմ :